

tussen ouders en kinderen. Aan de hand van deze beelden worden communicatieve patronen geïllustreerd, zoals beurt nemen en contact herstellen, en wordt het basiscommunicatieschema dat bij VIB gebruikt wordt verduidelijkt.

Daarnaast zijn er meerdere opnames gemaakt van de terugkijkgesprekken. Tijdens deze gesprekken keken logopedist en ouder(s) samen naar de eerder gemaakte beelden en worden deze besproken. De terugkijkgesprekken geven een goed beeld van de wijze waarop de logopedist zich als coach opstelt tijdens deze gesprekken, welke vragen zij stelt aan ouders en hoe zij aansluit bij ouders. Een uitzondering hierop is casus Ate (10 jaar). Bij deze casus worden de beelden niet met de ouders van Ate besproken. Ate wordt zelf direct door de logopedist begeleid tijdens communicatieve momenten met klasgenoten. De beelden worden niet met ouders of leerkracht maar met Ate zelf teruggekeken en nabesproken. Door de wijze waarop de logopedist Ate bij het terugkijken begeleidt krijgt Ate een goed inzicht in zijn communicatieve gedrag.

Voor cursisten die het post-hbo opleidingstraject volgen zijn de beelden op de DVD een zeer waardevolle aanvulling. De beelden kunnen worden gebruikt om het analyseren van communicatieve patronen te oefenen, of om te bespreken waarom bepaalde terugkijkgesprekken goed dan wel wat minder goed verlopen. Hierdoor wordt duidelijk hoe de coachende logopedist op een positieve manier aansluit op ouders zodat er een prettig contact ontstaat en er een geslaagde interactie tot stand komt.

Janneke de Waal-Bogers,
logopedist – remedial teacher –
ambulant begeleider

PACT

ISBN: 9789031389957
SANDRA WIELAERT, RAY WILKINSON
€275,-

PACT staat voor Partners van Afasiepatiënten Conversatie Training. De training is een bewerking van het conversatie-trainingsprogramma in Supporting Partners of People with Aphasia in Relationships and Conversation (SPPARC) dat eerder in Engeland is uitgegeven. Het materiaal bestaat uit een handleiding en een werkboek met DVD.

PACT geeft partners van mensen met afasie inzicht in hoe zij met hun afatische partner communiceren, maakt hen bewust van de keuzes die ze hebben om met de afasie om te gaan in hun dagelijkse conversaties en helpt hen om nieuw geleerde strategieën ook werkelijk toe te passen.

PACT richt zich in eerste instantie op het conversatiegedrag van beide gesprekspartners. De training is gebaseerd op de analyse van natuurlijke gesprekken die de afaticus en diens partner zelf op de video opnemen. De logopedist analyseert de door het koppel opgenomen conversatie op basis van 3 punten: 1. Probleem en herstel; hierbij wordt geanalyseerd hoe de gesprekspartners omgaan met problemen binnen de conversatie: wie neemt bijvoorbeeld het initiatief tot herstel? 2. Beurtwisseling; hierbij wordt geanalyseerd wat voor conversatiepatroon partner en persoon met afasie hebben. 3. Topic, waarbij gekeken wordt naar wie binnen de conversatie bijvoorbeeld het onderwerp van gesprek bedenkt, maar ook of de lengte van de beurten binnen een gesprek in balans

zijn, en of er sprake is van frustratie of schaamte over de conversatie.

De logopedist scoort de opgenomen conversatie op het onderzoeksformulier op twintig aspecten van het conversatiegedrag. Dit wordt besproken met patiënt en gesprekspartner, en op basis van het oordeel van de logopedist en de wens van de gesprekspartners wordt bepaald waar aan gewerkt wordt. De training is gericht op de gesprekspartner, de werkbladen die in het werkboek beschikbaar zijn, zijn bedoeld voor de gesprekspartner. Natuurlijk kan indien gewenst ook gewerkt worden met zowel partner als afaticus. De bovenstaande analyse en start van de therapie staat uitgebreid beschreven in de handleiding. Ook zijn er veel voorbeelden gegeven van soorten conversatiegedrag en wordt in een tabel gedrag dat geobserveerd wordt bij een partner gekoppeld aan de werkbladen uit het werkboek. Verder wordt in de handleiding kort ingegaan op de theorie achter ervaringsleren, en wordt er een uitgebreide casus beschreven. Tenslotte zijn op de DVD, die moeilijk aan de praat te krijgen was, nog een groot aantal voorbeelden te zien.

In het werkboek zijn alle werkbladen afgedrukt, en het onderzoeksformulier.

Bij gebruik van het materiaal valt met name op dat het kader en de inhoud van de gesprekken die je als logopedist analyseert anders zijn dan de gesprekken die je zelf met de afaticus hebt. De gesprekken tussen partners verlopen anders dan een formeel gesprek. Het bespreken van de analyse met het koppel vraagt een gedegen voorbereiding; voor partners kan het confronterend zijn te zien welke rol ze spelen in de conversatie. Naar mijn mening is het belangrijk de partner ook positieve elementen te laten zien in zijn of haar conversatiegedrag.

Door de objectieve manier van analyseren en de duidelijke aandachtspunten in de conversatie is het materiaal goed bruikbaar, juist bij kwetsbare deelnemers. Mogelijk kan het trainingsprogramma ook gebruikt worden bij groepstherapie, maar dan zal de uitwerking veel algemener zijn en minder effect hebben op de individuele deelnemers. PACT is een aanwinst binnen de afasie therapie, en passend binnen het ICF-kader!

Lydeke Fransen,
logopedist Gelderse Vallei Ede